
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

הפוליטיקה של המערכת הכלכלית הבין-לאומית: היבטים גלובאליים
ואירופים - 58121

תאריך עדכון אחרון 25-08-2018

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: יחסים בין-לאומיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ליאור הרמן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: lior.herman@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום שני 09:00-10:30

תאור כללי של הקורס:

הקורס בוחן את הכלכלה הפוליטית הבינלאומית על פני ציר הזמן בראיה אמפירית, אנליטית, ותיאורטית. עיקרו של הקורס יעסוק בשלושת תחומי המפתח של הכלכלה הפוליטית הבינלאומית: יצור וחברות רב לאומיות, מסחר בינלאומי, והון ומימון בינלאומיים. סוגיות נוספות אשר יידונו כוללות מגדר, סביבה, אינטגרציה ופיתוח. הקורס מדגיש ודן במושגי יסוד של הכלכלה הפוליטית הבינלאומית, ומשלב בין מפלסי ניתוח שונים הכוללים בין היתר את הרמה הבינלאומית והמקומית.

מסמך זה כתוב בלשון זכר מטעמי פשטות בלבד ומתייחס לסטודנטיות וסטודנטים כאחד.

שימו לב, כי בהתאם להתפתחות הלימודים יתכנו שינויים בסילבוס ובדרישות הקורס. הסילבוס המלא של הקורס והמחייב נמצא באתר הקורס במערכת מודל (Moodle)

מטרות הקורס:

דרישת קדם:

קורס כלכלה פוליטית (58304) לתלמידי יחב"ל או לחילופין קורס מבוא בסיסי אחר בכלכלה (או באישור בכתב של המרצה).

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
ראה/י בתיאור הקורס

דרישות נוכחות (%) :

נוכחות חובה

שיטת ההוראה בקורס: דרישות הקורס:

- השתתפות קבועה ופעילה בשיעורים הינה תנאי הכרחי להשתתפות בקורס ולזכאות לציון בו. מצופה מן הסטודנטים לקרוא את חומר הקריאה לשיעור ולהשתתף בדיונים.
- הציון בקורס יינתן על סמך מטלת "בית שמאי ובית הלל בכלכלה הפוליטית הבינלאומית" (25%), ניתוח קריאה (25%) ומבחן בית מסכם (50%). לפי שיקול דעת המרצה ובהתאם להתרשמותו, עשויה להינתן תוספת של עד 5 נקודות לציון הסופי על השתתפות פעילה ותורמת:
 - מטלת "בית שמאי ובית הלל בכלכלה הפוליטית הבינלאומית" – מטלה זו כוללת הגשת רפרט כתוב והצגה בכיתה במסגרת דיון הדדי אודות מחלוקות מרכזיות בכלכלה הפוליטית הבינלאומית. פרטים נוספים אודות המטלה ינתנו בהנחיות ספציפיות.
 - ניתוח קריאה – לכל שיעור יהיה על התלמידים לשלוח התייחסות כתובה וקצרה המנתחת את המשמעויות וההשלכות העולות מחומר הקריאה לשיעור. יש להגיש דו"חות ניתוח קריאה ב-75% מהמפגשים. פרטים נוספים אודות המטלה ינתנו בהנחיות ספציפיות.

□ מבחן בית מסכם - מבחן הבית יהיה מבחן אינטגרטיבי המשלב את הנושאים הנלמדים בקורס וחומר הקריאה. היקף המבחן יהיה באורך של עד 4,000 מילים. המבחן וההנחיות הנלוות לו יחולקו בשיעור האחרון. תלמידים שיבחרו להגיש את מטלה זו באנגלית, רשאים לכתוב אותה בהיקף של עד 5,000 מילים.

□ את המבחן והרפרט הכתוב יש להגיש בעותק קשיח ובמקביל לשלוח בדואר אלקטרוני כקובץ Word, למרצה, ולוודא קבלת אישור ממנו על הגשת העבודה בזמן.

□ השתתפות פעילה בשיעור הינה חלק אינטגרלי מהקורס. השתתפות פעילה כוללת השתתפות רלוונטית בשיעור ובקבוצת הדיון. הציון על השתתפות פעילה ינתן בהתאם להתרשמות המרצה.

• כתיבת סמינר - תלמידים המעוניינים לכתוב סמינר בקורס יפנו למרצה. הגשת הסמינר אינה פוטרת מכל חובות הקורס.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

להלן נושאי הקורס השונים לפי סדר הלימוד. לכל נושא ייחוד שיעור אחד לפחות ובמקרים רבים יתמשכו נושאים שונים למשך מספר שיעורים.

מבוא: כלכלה פוליטית בינלאומית וכלכלה פוליטית אירופאית

מבוא: מבוא היסטורי לכלכלה הפוליטית הבינלאומית

מחלוקת: מקורות הגלובליזציה

עליית הרגיונליזם

הכלכלה הפוליטית של אירופה: ממלחמת העולם השנייה ועד לימינו

כלכלה פוליטית בינלאומית: פרדיגמות היחב"ל

המדינה והשוק בכלכלה הפוליטית האירופית

תיאוריות של אינטגרציה: כלכלה

תיאוריות של אינטגרציה: פוליטיקה

תפקידה של המדינה: מזרח ומערב אירופה

ייצור, השקעות וחברות רב-לאומיות

מחלוקת: האם ייצור גלובאלי גורם לשחיקת הרגולציה?

מחלוקת: בידי מי נמצא כוח המיקוח? החברה הרב-לאומית או המדינה?

מחלוקת: משאבי טבע - ברכה או קללה?

מסחר בינלאומי ומדיניות הסחר של האיחוד האירופי

מחלוקת: כיצד ניתן להסביר את התמיכה וההתנגדות למסחר בינלאומי? (חלק 1)

מחלוקת: כיצד ניתן להסביר את התמיכה וההתנגדות למסחר בינלאומי? (חלק 2)

מחלוקת: האם המסחר הבינלאומי משפיע לרעה על עובדים?

מסחר בינלאומי (המשך)

תפקידן של מוסדות

הון ומימון בינלאומי

מחלוקת: כיצד ניתן להסביר שת"פ במשטרי שערי חליפין?

שת"פ מוניטארי: האיחוד המוניטארי והכלכלי והתיאוריה של אזורי מטבע אופטימאליים

מחלוקת: מה הקשר בין הגמוניה למשטרים מוניטאריים?

מחלוקת: יעילות, שקיפות ולגיטימציה והבנק המרכזי האירופי

הון ומימון בינלאומי: משברים כלכליים והמשבר הכלכלי באירופה

מגדר

רגיונליזם משווה: אירופה ואסיה

גלובליזציה ועוני

חומר חובה לקריאה:

חלק גדול מרשימת הקריאה מרוכז בשני ספרים מרכזיים (הנמצאים במספר עותקים בספרייה). לספרים אלו מהדורות ישנות ובחלקן ישנו הבדל מהותי מבחינת זמינות החומר ומידת עדכנותו. שימו לב, כי אתם עושים שימוש במהדורה הרלוונטית.

שני הספרים הינם:

Frieden, Jeffry, Lake David and Lawrence Broz (eds.) (2010), *International Political Economy: Perspectives on Global Power and Wealth* (New York: W.W. Norton and Company) fifth edition.

ספר זה הינו ספר המהווה אסופת מאמרים מרכזיים בנושאים השונים הנלמדים בקורס. בחלק גדול מן המקרים, ניתן למצוא את המאמרים המקוריים באמצעות חיפוש אינטרנטי ישיר (כאשר אתם מחוברים לשרת האוניברסיטאי). יחד עם זאת, חלק מן המאמרים הנמצאים בספר עברו סינון ועיבוד (כמו למשל פישוט והוצאת ניתוחים טכניים) ולכן עשויה להיות שונות מסוימת.

Oatley, Thomas (2012), *International Political Economy: Interests and Institutions in the Global Economy* (New York: Pearson).

ספר זה הינו ספר תוכן המלווה את הנושאים העיקריים בקורס ומטרתו להקנות חומר רקע בסיסי במישור האמפירי והתיאורטי.

כל רשימת הקריאה הינה חובה לרבות הקריאה למחלוקות השונות (ראו להלן), למעט במקומות שבהן צוין אחרת. רשימת הקריאה תתפרסם בהמשך.

חומר לקריאה נוספת:

אין חומר נוסף לקריאה

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 50 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 25 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 25 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

הסילבוס המחייב לקורס ושובו הסבר עדכני ומפורט נמצא באתר הקורס במערכת המודל (Moodle).